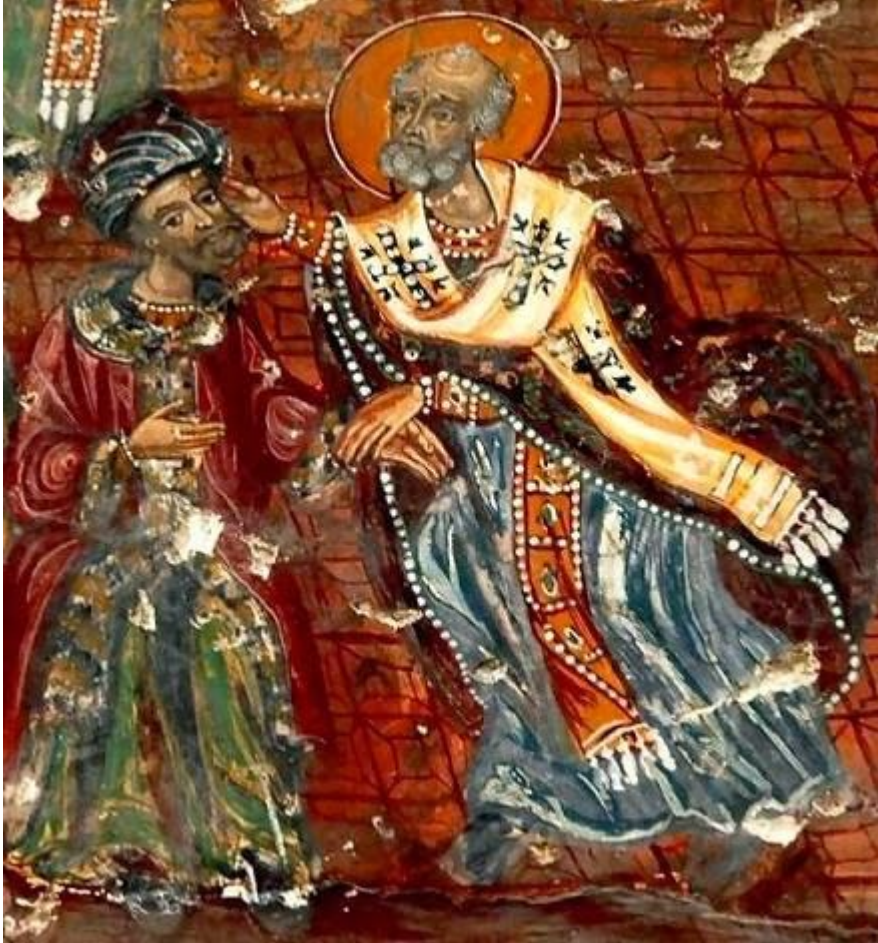

Οι αρετές του Αγίου Νικολάου

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

εικ. Λεπτομέρεια από εικόνα του Αγίου Νικολάου που απεικονίζει να χαστουκίζει τον Άρειο. Από το Μοναστήρι της Παναγίας Σουμελά, της Μικράς Ασίας.

Ο Άγιος Νικόλαος είναι από τους πιο αγαπητούς αγίους για όλους τους χριστιανούς, εξαιτίας όχι μονάχα των αρετών αλλά και των θείων χαρισμάτων, που τον συνόδευαν στη ζωή. Κάποιες δε από τις πιο χαρακτηριστικές αρετές του και κάποια από τα χαρίσματα που είχε από το Θεό ήταν και τα πιο κάτω:

α) Η ενδελεχής μελέτη των Γραφών και η φιλανθρωπία

Ο Άγιος Νικόλαος γεννήθηκε κατά το 260 μ.Χ. στα Πάταρα της Λυκίας από γονείς χριστιανούς, έμαθε από πολύ μικρός να μελετά με μεγάλη προσοχή τα θεόσοφα λόγια των Γραφών και να καταρτίζεται «προς τε των Θείων Γραφών γνώσιν και περί των του Θεού δογμάτων», ενώ ταυτόχρονα κατά Συμεών το Μεταφραστή, «μυρίαις χάρεσιν εκοσμείτο». (Μ. 116, 320 C).

Ύστερα δε από την κοίμηση των γονέων του, ο νεαρός ακόμη Νικόλαος άρχισε να χρησιμοποιεί την περιουσία που κληρονόμησε σε έργα φιλανθρωπίας, κάνοντας δηλαδή έργα εκείνα που μελετούσε στις Γραφές. Και τούτο γιατί στο νου του, ηχούσαν ακατάπαυστα τα λόγια του Κυρίου, ότι «ος δ' αν ποιήση και διδάξη ούτος μέγας κληθήσεται» (Ματθ. 5, 19).

Όσο μάλιστα πιο πολύ ο άγιος μελετούσε το ιερό Ευαγγέλιο, τόσο πιο πολύ προσπαθούσε να εφαρμόζει το «μη γνώτω η αριστερά σου τι ποιεί η δεξιά σου» (Ματθ. 6,3), Για το λόγο δε αυτό ο κρυφός τόπος των ελεημοσυνών του έγινε θρύλος.

Πασίγνωστο δε είναι το περιστατικό εκείνο, κατά το οποίο έριξε από το παράθυρο στο σπίτι κάποιου πτωχού 300 χρυσά νομίσματα με τα οποία εκείνος πάντρεψε τη μία από τις τρεις θυγατέρες του. Το ίδιο δε έκανε και για δεύτερη και τρίτη φορά, κατά την οποία όμως αναγνωρίστηκε από τον πτωχό που παραμόνευε και αργότερα φανέρωσε το γεγονός.

Εξαιτίας δε αυτής της κρυφιότητας των αγαθών έργων του ο Άγιος απέκτησε, κατά τον υμνογράφο της Εκκλησίας, «τη ταπεινώσει τα υψηλά» και «τη πτωχεία τα πλούσια», (δηλαδή τους απόκρυφους θησαυρούς του Αγίου Πνεύματος) και τον ανέδειξε «Εικόνα πραότητος», και «Κανόνα πίστεως και ζωής». Για το λόγο δε αυτό χαρακτηρίστηκε και από το Μ. Γαλανό «Η προσωποποίηση της χριστιανικής ευσπλαχνίας και η ενσάρκωσις της ελεημοσύνης και της στοργής προς τους στερουμένους και κινδυνεύοντας» (Βίοι Αγίων, ΙΒ, 36).

β) Η δύναμη της προσευχής του

Φλεγόμενος από τον πόθο της προσκύνησης των Αγίων Τόπων, ο Άγιος έπλευσε κάποια στιγμή προς τα λιμάνια της Παλαιστίνης. Κατά την πλεύση όμως αυτή έπνευσαν άνεμοι πάρα πολύ δυνατοί, που προκάλεσαν τόσο σφοδρή θαλασσοταραχή, ώστε το πλοίο τους να κινδυνεύει να γίνει έρμαιο των κυμάτων και να καταποντιστεί στα μανιασμένα κύματα. Στην περίπτωση όμως αυτή, που όλοι τα έχασαν και άρχισαν να κραυγάζουν υστερικά από το φόβο και την αγωνία τους, ο άγιος επιδόθηκε σε μία ολόθερμη προσευχή, παρακαλώντας το Θεό να καταπαύσει τον κλύδωνα. Και το θαύμα έγινε. Η θάλασσα δηλαδή, κατά τον Συμεών το Μεταφραστή «ημερούτο και εις γαλήνην ακριβή μετεβάλλετο», ενώ ταυτόχρονα γαλήνευαν μαζί της και οι ταραγμένες καρδιές των επιβατών. «Εντεύθεν, λέγει και πάλι ο Συμεών, Θεώ μεν και τω Αυτώ θεράποντι την χάριν διωμολόγουν».

Εξαιτίας δε της κατάπαυσης αυτής, ο Άγιος θεωρήθηκε αργότερα προστάτης όλων των ναυτικών και γενικότερα των ναυτιλομένων, που σε κάθε τρικυμία επικαλούνται τη βοήθειά του, λέγοντας: «Άγιε Νικόλαε, βοήθα». Αυτή δε ακριβώς η επίκληση έγινε η βάση για τον ύμνο του Ναυτικού μας, που αναφέρει τα εξής:

«Άγιε Νικόλαε, βοήθα

στις τρικυμίες της θαλάσσης τα παιδιά,

όταν υψώνεται το κύμα

κι η θάλασσα λυσομανά.

Για να παλέψουν ανδρειωμένα

και με μια χάρη θεϊκιά,

ώσπου να φτάσουν στο λιμάνι,
να βρουν ανάπαυση γλυκιά».

γ) Η επίταση της αγάπης του ύστερα από τη χειροτονία του.

Όταν ο επίσκοπος Μύρων εκοιμήθη ειρηνικά, οι αρχιερείς της γύρω περιοχής αναζητούσαν τον πιο ικανό Χριστιανό για την πλήρωση της θέσης εκείνης. Στην περίπτωση ακριβώς αυτή ένας Άγγελος Κυρίου εμφανίστηκε σε όραμα στο γεροντότερο από αυτούς και είπε: «Όστις αν πρώτος τον ναόν εισέλθει, τούτον είναι τον τω εμώ κινούμενον Πνεύματι» (Μ. 116, 332 C). Αυτός, δηλαδή, που θα εισέλθει το πρωί πρώτος στο ναό, αυτός είναι άνθρωπος πνευματοκίνητος και άξιος για αρχιερέας.

Ύστερα δε από το όραμα αυτό, ο άγιος, όπως ήταν επόμενο, χειροτονήθηκε επίσκοπος Μύρων τη Λυκίας «δι' υπερβάλλουσιν αρετήν» και «χάριν του Πνεύματος». Έπειτα από τη χειροτονία του όμως, ο άγιος επέτεινε τις πνευματικές ασκήσεις του και ταυτόχρονα και τις δραστηριότητές του, προσθέτοντας «κόπον εις τους κόπους και ελεημοσύνη εις τας ελεημοσύνας» και γενικότερα αγαθά έργα σε όλους τους τομείς της πνευματικής ζωής και των ποιμαντικών δραστηριοτήτων του.

Για το σκοπό αυτό δηλαδή ίδρυσε για την ανακούφιση των απόρων και των πασχόντων ένα πτωχοκομείο στην πόλη των Μύρων και στη συνέχεια έναν ξενώνα και ένα νοσοκομείο, ώστε να εξυπηρετούνται συστηματικότερα οι έχοντες ανάγκη από τους πλέον ζηλωτές και τους ευσεβείς.

Κατά τον τρόπο αυτό «διήλθε» και αυτός «ευεργετών και ιώμενος πάντας», ακολουθώντας το παράδειγμα του Κυρίου και προΐδεάζοντας τη Βασιλειάδα του Μ. Βασιλείου, ενώ δεν έπαψε να διδάσκει «το λόγον της αληθείας», δηλαδή να διδάσκει «τα της ευσεβείας σωτηριώδη δόγματα, βίω τε και λόγω».

«Πανταχού γαρ καλούμενος, λέγει για τον Άγιο και ο υμνογράφος της Εκκλησίας, οξέως προφθάνεις τοις πόθω προστρέχουσιν υπό την σκέπην σου».

δ) Η ενθάρρυνση των συγκαταδίκων κατά τη φυλάκισή του

Την περίοδο όμως εκείνη της αρχιερατείας του ξέσπασε ο διωγμός του Λικινίου, κατά τον οποίο συνέλαβαν μεταξύ των πρώτων και τον άγιο και τον υπέβαλαν σε παντοειδή βασανιστήρια, για να αρνηθεί την πίστη του, ενώ τελικά τον έριξαν, εξαιτίας της σταθερότητάς του, στις φυλακές, όπου υπέφερε μύριες στερήσεις. Όλα όμως αυτά, δηλαδή η πείνα, η δίψα, οι δαρμοί και οι άλλοι βασανισμοί, που άφησαν τα στίγματά τους στο σώμα του, δεν άγγιξαν την πίστη της καρδιάς του «κατά προαίρεσιν» μάρτυρα αγίου.

Για το λόγο αυτό εξακολούθησε, κατά τους βιογράφους του, να διδάσκει και να εγκαρδιώνει τους συγκαταδίκους του, ώστε να μην αρνηθούν για τίποτε στον κόσμο την πίστη τους, αλλά να μένουν σ' αυτήν αμετακίνητα και «άχρι θανάτου» και ταυτόχρονα να καθίστανται αξιόμαχοι μάρτυρες της αλήθειας και ομολογητές της ορθόδοξης πίστης τους, εφόσον ο Κύριος, είπε ότι «όστις ομολογήσει εν εμοί έμπροσθεν των ανθρώπων, ομολογήσω καγώ εν αυτώ έμπροσθεν του Πατρός μου του εν

ουρανοί» (Ματθ. 10, 32).

Προικισμένος με υψηλό χριστιανικό φρόνημα, σημειώνει στα πιο πάνω ένας από τους νεότερους βιογράφους του, ακαταμάχητον θάρρος και ζωτικότητα, ενεψύχωνε τους διωκόμενους υπό των Ρωμαίων Χριστιανούς» (Νεότ. Εγκ. Λεξ. Ηλίου, τ. 14, σ. 447).

Εξαιτίας δε της εμπύχωσης αυτής και της παρηγοριάς των συγκαταδίκων του πιστών, έμειναν όλοι σταθεροί στην πίστη τους και τελικά σώθηκαν, ύστερα από τη νίκη του Μ. Κων/νου εναντίον του Λικινίου.

Για το λόγο αυτό ο υμνογράφος της εκκλησίας σημείωσε για τον άγιο χαρακτηριστικά ότι «Εν τοις Μύροις, Αγιε, ιερουργός ανεδείχθης, του Χριστού γαρ, όσει, το ευαγγέλιον πρληρώσας, έθηκα την ψυχήν σου υπέρ του λαού σου, έσωσας τους αθώους εκ του θανάτου. Διά τούτο ηγιάσθης, ως μέγας μύστης Θεού της Χάριτος».

ε) Η αντιαιρετική δράση του

Εκτός όμως από τους εξωτερικούς εχθρούς ο Άγιος είχε να αντιπαλέψει και με εσωτερικούς, δηλαδή με τις αιρέσεις. Η σπουδαιότερη δε από αυτές την εποχή που ζούσε ο Άγιος ήταν ο Αρειανισμός, για την αντιμετώπιση της οποίας συγκλήθηκε το 325 μ. Χ. η Α΄ Οικουμενική Σύνοδος στη Νίκαια της Βιθυνίας. Στη Σύνοδο δε αυτή έλαβε μέρος και ο Άγιος Νικόλαος, που με τα επιχειρήματα που πρόβαλε «εφίμωσε» τον αιρεσιάρχη Αρειο. Κάποιοι από τους Συναξαριστές βέβαια ισχυρίστηκαν ότι στη Σύνοδο αυτή ο άγιος εράπισε τον Άρειο, «κατά πρόσωπον», για να κλείσει το στόμα «το λαλούν

βλάσφημα» κατά του Κυρίου. Το πιο πάνω όμως δεν ήταν δυνατόν να γίνει, όχι μονάχα εξαιτίας της παρουσίας του αυτοκράτορα (Μ. Κωνσταντίνου) στη Σύνοδο, αλλά και εξαιτίας της απέραντης ανεξικακίας του αγίου, που χαρακτηρίζεται στο απολυτίκον της εορτής του ως «εικόνα πραότητας».

Για το λόγο αυτό αναφέρεται από Συμεών το Μεταφραστή ότι ο άγιος κατέβαλε «το δυσσεβές κράτος του Αρείου ευχή μόνη και λόγω» (Μ. 116,356 C). Με τον τρόπο δε αυτό αναδείχθηκε «μέγας της Εκκλησίας πρωτοστάτης, προασπιστής (των δογμάτων) και διδάσκαλος», καταισχύνοντας τους κακοδόξους Αρειονόφρονες με το «πυρίπνουν στόμα αυτού» (Βλ. Μ. 116, 337 Β) και ταυτόχρονα με το «πρεσβυτικόν ήθος» που συντελούσε στο να παρουσιάζεται πάντοτε «αγγελικός την θέαν, αγιασμού και χάριτος πλήρης (Μ. 116,353) και να καθίσταται για όλους «Κανών Ορθοδοξίας» και πίστεως.

στ) Η ακράδαντη πίστη του κατά την ώρα του θανάτου

Μετά το τέλος των εργασιών της Α' Οικουμενικής Συνόδου, ο Άγιος Ξαναγύρισε στην Επισκοπή του, όπου για πέντε ολόκληρα χρόνια εξακολούθησε να διδάσκει ακούραστα το λόγο του Θεού και ταυτόχρονα να μεριμνά για τα έργα της αγάπης. Το 330 μ.Χ. όμως, έφθασε κάποια στιγμή και στο τέλος της ζωής του. Πριν από την κοίμησή του όμως ύψωσε το βλέμμα του προς τον ουρανό και, βλέποντάς τους αγίους Αγγέλους, που ήλθαν να παραλάβουν την ψυχή του, και με ακράδαντη πίστη είπε: «Κύριε, επί Σοι ήλπισα». Λίγες δε στιγμές πριν ξεψυχήσει, τον άκουσαν να ψιθυρίζει: «Εις χείρας Σου, Κύριε, παρατίθημι το πνεύμα μου», ενώ άφησε στη γη τη μνήμη του ανθρώπου της ακράδαντης πίστεως και της ανεξάντλητης αγάπης.

Κλείνοντας τα πιο πάνω βιογραφικά στοιχεία, θα έλεγα ότι ο Άγιος Νικόλαος είναι ο κατ' εξοχήν διδάσκαλος της ταπεινής αγάπης και για τούτο στη δύση θεωρείται από πολλούς ως ο άγιος, που την Πρωτοχρονιά μοιράζει τα δώρα στα παιδιά. Θα σημειώσω δε επιπρόσθετα ότι το πιο μεγάλο δίδαγμα από τη ζωή του Αγίου Νικολάου είναι η έμπρακτη και ειλικρινής αγάπη προς όλους, που γεννιέται εκ της ευχής και που μένει, κατά τον ποιητή «Ταπεινών συντροφιά πονεμένων συμπόνια». (εδώ)

του Αχιλλέα Πιτσιλκα Διδάκτορα Θεολογίας

Πηγές: eleftheria.gr – sophia-siglitiki.blogspot.gr